

Nr 526.

Av herr **Heiding**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 247, angående vissa åtgärder till spannmålsodlingens stödjande.

I proposition nr 247 angående vissa åtgärder till spannmålsodlingens stödjande framhåller departementschefen, att en av förutsättningarna för att gällande regleringssystem för brödspannmål skall kunna upprätthållas är, att produktionen icke överstiger konsumtionen. Risker för överproduktion torde nu vara överhängande, yttrar departementschefen, och den är så mycket mer allvarlig, som man ingår i nästa konsumtionsår med ett högst betydande lager av äldre skörd.

Olika garantier mot den befärade överproduktionen diskuteras i propositionen, bland annat utjämning av skillnaden mellan priserna å vete och råg. Härom må sägas, att en dylik utjämning, som departementschefen förklarar sig benägen att i sinom tid för Kungl. Maj:t förordas, bör ske genom en höjning av rågpriset, då det nu gällande inlösningspriset för vete icke är högre än vad som oundgängligen kräves. Ett närmande till varandra av inlösningspriserna genom justering nedåt av vetepriset skulle få mycket beklagliga verkningar i nuvarande svåra läge för jordbruket.

Emellertid torde bästa medlet att förebygga överproduktion av brödspannmål vara, att avsättningen av andra jordbruksprodukter underlättas. I förevarande sammanhang riktas uppmärksamheten närmast på havreodlingen. Förra årets svenska havreskörd beräknas ha uppgått till mellan 11 och 12 miljoner deciton av god kvalitet. Av företagen inventering synes framgå, att betydande mängder havre ligga osålda hos producenterna och spannmålshandlarna. Samtidigt importeras avsevärda kvantiteter. År 1931 uppgick importen till över 69 miljoner kilogram och 1932 till mellan 31 och 32 miljoner.

Saluöverskottet av havre söker sig bland annat användning för havregrynstillverkning. Grynkvärnarna uppges emellertid i allt större utsträckning ha börjat använda utländsk havre till förfång för den svenska råvaran. Med anledning härav anhöll 1931 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t, därest förhållandena därtill gäve anledning, ville vidtaga åtgärder till den svenska havreodlingens stödjande genom inmalningstvång för havre vid gryntillverkning i huvudsaklig överensstämmelse med de av jordbruksutredningen i dess betänkande den 19 december 1930 angivna riktlinjer.

Ifrågavarande riksdagsskrivelse synes icke ha föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd, om man undantar att en frivillig överenskommelse åstadkoms sistlidna höst angående vissa inmalningsbestämmelser. Enligt den

na överenskommelse förbundo sig rikets havregrynsskvarnar att under tiden 1 december 1932—31 maj 1933 vid sin förmalning använda svensk havre till minst 50 procent under första hälften av perioden och till minst 60 procent under den senare delen av perioden.

Frånsett att inmalningsprocenten sattes alltför lågt, varför den avsedda verkan icke torde ha uppnåtts, upphör denna överenskommelse att gälla i och med maj månads utgång, och ingenting har försports angående möjligheterna att få till stånd en ny frivillig överenskommelse. Med nuvarande produktionsöverskott av havre och med hänsyn till önskvärdheten av att havreodlingen uppmuntras, vilket skulle medföra en viss begränsning av brödsädsproduktionen, torde tiden vara inne att realisera det av 1931 års riksdag förordade inmalningssystemet för havre.

Med stöd av det anförda får jag alltså hemställa,

1) att riksdagen måtte uttala sig för att skillnaden mellan inlösningspriserna för vete och råg utjämnas genom höjning av rågpriset samt

2) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville utfärda bestämmelser om inmalningstvång för havre vid gryntillverkning i huvudsaklig överensstämmelse med jordbruksutredningens förslag.

Stockholm den 16 maj 1933.

Arthur Heiding.